

Dosarul nr. 3ra-302/22
2-20034660-01-3ra-05042022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud: I.Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S.Procopciuc, Iu.Grosu, D.Corolevschi)

Î N C H E I E R E

1 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc, secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu și a Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni cu privire la anularea răspunsului, constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a fost pronunțată o decizie nouă, prin care acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc și a secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu a fost declarată inadmisibilă, iar acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 11 martie 2020 Iurie Grecu a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc, secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu și a Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni cu privire la anularea răspunsului, constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare.

În motivarea acestei acțiuni, Iurie Grecu a indicat că, la data de 24 februarie 2020 a depus în adresa consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc cerere în baza Legii privind accesul la informație, solicitând să fie

informat cu privire la utilizarea banilor publici din bugetul local al Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni până la cimitirul din sat.

Prin notificarea nr. 105 din 3 martie 2020, semnată de consilierul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, lui Iurie Grecu i s-a acordat un termen de 5 zile calendaristice pentru înlăturarea neajunsului – motivarea în scris a obiectului cererii, înregistrată de Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni cu nr. 39 la data de 24 februarie 2020.

În opinia reclamantului, atât consilierul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc, cât și secretarul interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, prin refuzul de a furniza informația solicitată care constituie informație de interes public, i-au încălcat dreptul de acces la informație, un drept fundamental prevăzut de Constituția RM și CEDO, prin ce i-a fost cauzat prejudiciu moral pe care îl apreciază la valoarea de 3000 lei, din care considerent a fost depusă prezenta acțiune.

Iurie Grecu a solicitat anularea răspunsului nr. 105 din 3 martie 2020, semnat de consilierul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul de acces la informație, sancționarea pârâților prin prisma art. 24 din Legea privind accesul la informație și încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei, cauzat prin refuzul de a furniza informația solicitată.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ depusă de Iurie Grecu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a fost emisă o nouă decizie, prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Iurie Grecu a fost declarată inadmisibilă.

Prin decizia din 21 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Iurie Grecu, a fost casată decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, iar cauza a fost remisă la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

După rejudecarea cauzei, prin decizia din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a fost emisă o decizie nouă, prin care acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc și a secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu a fost declarată inadmisibilă, iar acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni a fost admisă parțial. A fost anulat actul administrativ referitor la furnizarea informației lui Iurie Grecu, individualizat prin răspunsul nr.105 din 3 martie 2020. A fost constatată îngrădirea accesului la informație admisă de Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni în privința lui Iurie Grecu exprimată prin nefurnizarea informației la cererea nr. 39 din 24 februarie 2020. A fost obligat Consiliul local al satului Ciuciulea,

raionul Glodeni să-i furnizeze lui Iurie Grecu informația solicitată prin cererea nr. 39 din 24 februarie 2020. A fost încasat din contul Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni în beneficiul lui Iurie Grecu prejudiciul moral în sumă de 100 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Iurie Grecu prin cererea depusă a solicitat o informație de interes public privind utilizarea banilor publici de către Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni până la cimitirul din sat.

La fel, Curtea de Apel Bălți a constatat că la caz, cererea privind accesul la informații depusă de către Iurie Grecu a fost adresată unui exponent al puterii locale – consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc, motiv pentru care aceasta a fost înregistrată în Registrul Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni, cu numărul de intrare 39.

La rândul său, la cererea depusă de către Iurie Grecu a urmat răspunsul nr. 105 din 3 martie 2020, semnat de doi exponenți ai autorității publice locale – consilierul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc și secretarul interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, prin care lui Iurie Grecu i s-a solicitat să-și justifice cererea privind accesul la informații.

Din considerentul că în sensul art. 10 din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, orice persoană care solicită acces la informații este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate, Curtea de Apel Bălți a casat hotărârea primei instanțe și a admis parțial acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, dispunând anularea actului administrativ referitor la furnizarea informației lui Iurie Grecu, individualizat prin răspunsul nr.105 din 3 martie 2020, constatarea îngrijirii accesului la informație admisă de Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni în privința lui Iurie Grecu exprimată prin nefurnizarea informației la cererea nr. 39 din 24 februarie 2020 și obligarea Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni de a-i furniza lui Iurie Grecu informația solicitată prin cererea nr. 39 din 24 februarie 2020.

Totodată, având în vedere că o acțiune în contencios administrativ poate fi îndreptată doar împotriva unei autorități publice, fiind contestată activitatea administrativă a acestei autorități, instanța de apel a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Oxana Marc și a secretarului interimar al Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, Vera Boghiu, or, într-o acțiune în contencios administrativ, calitatea de pârât o poate deține doar autoritatea publică, sau o autoritate asimilată acesteia.

La fel, ținând cont de faptul că lui Iurie Grecu i-a fost încălcat dreptul de acces la informația de interes public, este pasibilă răspunderea patrimonială. Or, reclamantului i-au fost cauzate suferințe de ordin moral, respectiv, autoritatea administrației publice locale de la care a parvenit răspunsul nr.105 din 3 martie 2020, exponenții cărora erau obligați prin lege de a examina cererea nr. 39 din 24 februarie 2020 – Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni urmează să-i compenseze lui Iurie Grecu prejudiciul moral.

În contextul în care recunoașterea încălcării dreptului reclamantului și înlăturarea acesteia prin prezenta decizie este capabilă să compenseze parțial suferințele suportate, fără a acoperi, însă reieșind din substanța și perioada încălcării admise, integral prejudiciul suferit, echitabilă pentru compensarea prejudiciului moral cauzat de către Curtea de Apel Bălți a fost considerată suma de 100 lei ce urmează a fi încasată din contul Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, or, admiterea integrală a pretenției vizate ar fi contrară scopului acestor categorii de compensații, constituind pentru reclamant o îmbogățire fără justă cauză.

La data de 16 februarie 2022, Iurie Grecu a depus împreună cu cererea de recurs nemotivată, motivarea recursului împotriva deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a actului judecătoresc în partea admiterii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului moral, cu emiterea în această parte a unei alte decizii, de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu actul judecătoresc contestat în partea admiterii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului moral, considerându-l neîntemeiat prin faptul că instanța de apel urma să compenseze integral prejudiciul moral reieșind din suferințele suportate.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Colegiul reține că termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procesuale, de asigurare a celerității înlăturării actului de justiție și de fortificare a securității raporturilor juridice.

Aplicarea justă a normelor legale, în ceea ce privește termenele procedurale, presupune calcularea corectă a acestora. Stabilirea exactă a termenului procedural implică efectuarea unui calcul obiectiv al datei calendaristice concrete, al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni procesuale. Calculul greșit al termenului procedural conduce la încălcarea (nerespectarea) sau omiterea acestuia, fapt care determină decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură și, drept consecință, declararea inadmisibilă a recursului.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, incertitudinea juridică ce vizează începutul curgerii termenului pentru depunerea cererii de recurs și a motivării acesteia este strâns legată de noțiunea generică de „decizie”, care este una proprie Codului administrativ.

Așadar, pentru a înțelege sensul pe care legiuitorul a dorit să îl dea sintagmei „decizia instanței de apel” din art. 245 din Codul administrativ, este necesar să se explice faptul că prin noțiunea de „decizie” se subînțelege: 1) dispozitivul deciziei instanței de apel; 2) decizia motivată a instanței de apel.

Or, din coroborarea art. 191 alin. (4), art. 240 alin. (3) și art. 245 din Codul administrativ rezultă inechivoc că, după examinarea cererii de apel care ține de competența sa, instanța de apel adoptă decizia în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a deciziei instanței de apel căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac. Iar motivarea, în scris, a deciziei adoptate are loc în termenul specificat la art. 240 alin. (3) din Codul administrativ.

Asta, deoarece motivarea recursului se depune doar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul deciziei instanței de apel, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în decizie.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo), și anume: în temeiul art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Iar în temeiul art. 245 alin. (2) Cod administrativ, de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă, după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, coroborate cu prevederile 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul deciziei a Curții de Apel Bălți a fost pronunțat public în data de 24 decembrie 2021 (f.d.191), iar la data de 16 februarie 2022 Iurie Grecu a depus recurs nemotivat (f.d.204).

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că copia dispozitivului deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost recepționat de recurentul Iurie Grecu în data de 3 ianuarie 2022, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.197,199).

Aici, Colegiul reține că dispozitivul deciziei din 24 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediat de Curtea de Apel Bălți la domiciliu indicat de apelantul-recurent în motivarea apelului (f.d.54), domiciliu, care de altfel coincide cu cel indicat în acțiunea în contencios administrativ, în recursul nemotivat, cât și în motivarea recursului, anexate la dosar (f.d.4,203,204).

În conformitate cu art. 97 din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Totodată, potrivit art. 109 din același cod, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Iar în sensul art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil.

Colegiul reține că deși Codul administrativ prevede de iure calcularea termenelor în procedura administrativă în conformitate cu art. 259-266 din Codul civil, de facto urmează a fi aplicate prevederile art. 383-390 din Codul civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018. Or, prin Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15 noiembrie 2018, a fost schimbată numerotarea unor articole din Codul civil. Respectiv, în redacția Codului civil modificat prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, instituția calculării termenului este reglementată de Titlul IV Capitolul I, art. 383-390.

Având în vedere cele expuse, instanța de recurs reține la caz art. 385 din Codul civil, potrivit căruia dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prevederi similare se regăsesc prin prisma art. 195 din Codul administrativ și în dispozițiile art. 110 și art. 111 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Deci, în speță, termenul de prezentare pentru Iurie Grecu a recursului prin prisma art. 245 alin. (1) din Codul administrativ și-a început curgerea la data de 4 ianuarie 2022, ziua imediat următoare datei notificării copiei dispozitivului deciziei Curții de Apel Bălți către recurent (f.d.199) și a expirat în data de 2 februarie 2022 (zi de miercuri).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurentul Iurie Grecu contrar prevederilor art. 245 alin. (1) din Codul administrativ a depus recursul nemotivat/preliminar la data de 16 februarie 2022 (f.d.204), motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ – recursul se declară

inadmisibil, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn împotriva Germaniei) și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Iurie Grecu, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil prin prisma aspectelor sus-enunțate.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Iurie Grecu, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron